

Nada Vajs

FITONIMIJSKA SASTAVNICA U HRVATSKIM PREZIMENIMA

U prilogu se analiziraju hrvatska prezimena izvedena iz fitonima. Za korpus je uzet *Leksik prezimena SR Hrvatske*.

1. Onomastika kao znanstvena disciplina koja proučava postanje imena ljudi (antroponimija) te mjesta i drugih lokaliteta (toponimija) postoji zapravo od pojave historijske i komparativne lingvistike ali kao disciplina rubnog statusa. "Revolucionarni" pomaci nastali u modernoj lingvistici u prvoj polovici 20. stoljeća uopće ne zadiru u proučavanje vlastitih imena. Nije se pojavila, a vjerojatno se neće ni pojaviti neka strukturalna ili generativna analiza vlastitih imena. Osim toga, u djelima opće lingvistike ili u jezikoslovnim opisima pojedinih jezika nema spomena o vlastitim imenima. No ipak, o vlastitim se imenima raspravlja već čitavo ovo stoljeće, ali poticaj tome nije došao od lingvistike, nego od logike. Ime se javlja kao logičko-filozofski problem¹, a sredinom stoljeća predmetom je i antropoloških proučavanja².

Svaka ta disciplina razmatra vlastito ime iz svoje točno određene perspektive i nije uputno rezultate istraživanja s jednog područja prenositi na neko drugo, primjerice s logike ili antropologije na lingvistiku. S druge pak strane ne postoji točno određena granica između pojedinih disciplina i ne možemo odrediti gdje prestaje lingvistika a gdje počinje logika ili antropologija.

2. Promatra li se kao jezična datost, vlastito se ime može analizirati s četiri različite razine: 1. grafijsko-pravopisne, 2. fonetsko-fonološke, 3. morfosintaktičke i 4. semantičke (koja u novije doba uključuje i pragmatiku). Predmet ovoga rada je jedan element semantičke razine: *određeni tip motivacije vlastitog imena*.

1 Ludwig Wittgenstein, *Tractatus Logico-Philosophicus*, 1921; Gottlob Frege, *Funktion, Begriff, Bedeutung: Fünf logische Studien*, Göttingen 1962; *Logische Untersuchungen*, Göttingen 1966 (franc. prijevod: *Ecrits logiques et philosophiques*, Paris 1971); Bertrand Russell, "The Meaning of Meaning", *Mind*, vol. 29, 1920, 398-404; *An Inquiry into Meaning and Truth*, London 1940; *Logic and Knowledge, Essays 1901-1950*, London 1956.

2 Claude Lévi-Strauss, *La pensée sauvage*, Paris 1962.

3. S obzirom na semantičku razinu moramo napomenuti da ostavljamo po strani brojna logičko-filozofska pa i lingvistička raspravljanja iz teorije o semantici vlastitog imena. S jedne strane, riječ je, primjerice, o teorijama koje drže da vlastito ime nema značenja (Mill³); bliska ovoj je teorija koja drži da je ime etiketa čije se značenje iscrpljuje u foničkoj stvarnosti ("Das so und so Genanntsein", Marty⁴ i Funke), ili da ime izravno upućuje na objekt pomoću svoje foničke datosti (Gardiner⁵). S druge pak strane postoje teorije po kojima imena imaju najviše značenja zato što su najindividualnija (Bréal, Sørensen⁶), to jest osobno je ime znak koji ima više značenja nego ijedan jezični znak. Treći pak teoretičari smatraju da su vlastita imena znakovi koji nemaju ni više ni manje značenja nego ostali znakovi i nastoje ih definirati pomoću konkretnijih, deskriptivnih kriterija (Kuryłowicz⁷) itd.

No bilo kako bilo, svaki od tih suprotstavljenih stavova ima svoju i logičku i lingvističku utemeljenost i o njima onomastička teorija mora voditi računa.

4. Od 16. stoljeća dalje, na teritoriju Hrvatske javljaju se imena svetačke motiviranosti kad se umjesto prozirnih narodnih imena (tipa *Smičiklas, Neven*) počinju upotrebljavati imena koja se sadržajno odnose na kult određenog sveca ili svečevu osobu, zatim se javljaju imena u kojima se odražavaju povijesni oblici staleške podvojenosti, običajnog prava, vjerska i nacionalna pripadnost⁸. U daljem razvoju i nastajanju hrvatskih antroponima semantička je motivacija gotovo neiscrpna, primjerice: ljudske osobine i svojstva, čovjekove umne i fizičke sposobnosti i stanja, zanimanja, rodbinski odnosi, razna vjerovanja (tu su ubrojena i profilaktička ili zaštitna imena koja pak mogu pokrivati više različitih semantičkih motivacija), svijet u svoj svojoj fizičkoj pojavnosti (zemljopisni pojmovi i pojavnosti, vjetrovi, vatra, voda, kovine, minerali, biljke, životinje i njihovi sastavni dijelovi), apstraktni pojmovi duhovne nadgradnje, mitološka bića itd.⁹

3 John Stuart Mill, *A System of Logic, Ratiocinative and Inductive, being a Connected View of the Principles of Evidence and the Methods of Scientific Investigation*, London 1843.

4 Anton Marty, *Untersuchungen zur Grundlegung der allgemeinen Grammatik und Sprachphilosophie*, Halle a. S. 1908; O. Funke, *Innere Sprachform. Eine Einführung in A. Marty's Sprachphilosophie*, Reichenberg 1924.

5 Alan Gardiner, *The Theory of Proper Names*, Oxford 1954.

6 Michel Bréal, *Essai de sémantique*, Paris 1897; Holgers S. Sørensen, *The meaning of proper names*, Copenhagen 1963.

7 Jerzy Kuryłowicz, "La position linguistique du nom propre", *Onomastica*, Wrocław 1956, 1-14.

8 V. P. Šimunović, *Naša prezimena (porijeklo – značenje – rasprostranjenost)* Zagreb 1985, str. 18 i dalje.

9 Usp. T. Maretić, "O narodnim imenima i prezimenima u Hrvata i Srba", *Rad JAZU* 81, 1886, 81-146; 82, 1886, 69-154; Valentin Putanec, "Esej o jezičnom znaku i onomastici te o antroponimiji u Hrvatskoj", *Leksik prezimena SRH*, Zagreb 1976, Predgovor str. V-XIV.

Svaku tu semantičku sferu ljudskog života moglo bi se kroz hrvatsku antroponimiju posebno razmatrati i usporediti je s antroponimijama drugih evropskih naroda a to bi nam možda dalo odgovor zašto baš jedna od navedenih motivacija.

5. U ovom ćemo prilogu razmotriti prezimena potvrđena na teritoriju Hrvatske po popisu iz 1948¹⁰, temeljena na nazivima biljaka (fitonimima). U korpus nisu ušla prezimena koja su nastala po nazivima iz botaničke terminologije, to jest nazivi koji se odnose na sastavne dijelove biljke, primjerice *list*, *cvijet*, *klas*, *zrno*, *grozd*, *korijen*¹¹, *granje* (alogl. *fraska*¹²) itd., a kojih je broj znatan¹³.

Međutim, botanički termin *trn*, iako označava dio biljke, uzeli smo u obzir jer je naziv za određene vrste (*trn* = *Paliurus aculeatus*, *Prunus spinosa*; *korenje* = *Daucus carota*¹⁴), a u različitim svezama, kao *trn kiseli/bijeli/meki/crni...*, dio naziva za desetke vrsta biljaka. S druge pak strane, nazivi kao *drač*, *žito*, *salata*, *trava*, *ruža*, *gljiva* mogu biti hiperonimski nazivi za određeni tip biljke (*salata*, *gljiva*), a osim toga mogu označavati jednu ili više vrsta (*drač* = *Paliurus aculeatus*, *žito* = *Triticum vulgare*, *Secale cereale*, *Panicum millaceum*), pa i porodicu (*trave* = *Gramineae*, *ruže* = *Rosaceae*).

Imena, odnosno prezimena nastala od fitonima, jednako kao i fitotoponimi¹⁵ vezana su motivacijski na neki način uz tlo, pa se u jednoj kategorijalnoj podjeli ova imena mogu svrstavati u imena podrijetla, dok imena/prezimena nastala prema nazivima za životinje¹⁶ svojim postanjem mogu ulaziti u kategoriju nadimaka koji su uglavnom hipokoristici ili eufemizmi znatnog afektivnog naboja ili su pak imena profilaktičkog smisla¹⁷.

10 *Leksik prezimena*, Institut za jezik, Zagreb 1976.

11 U pluralnom obliku, *korenje* označava "mrkvu (*Daucus carota*), no takav lik nije karakterističan za prezime.

12 V. AR 3,69; Skok 2,24; Bezljaj 1,131; usp. prezime *Fraska* potvrđeno u Dubrovniku (usp. i staru potvrdu za Dubrovnik a. 1283. Gualterius de *Frascara* de Barulo, "Spisi dubrovačke kancelarije" MHRag II, JAZU 1984, doc. 1202).

13 Usp. *List*, *Zrno*, *Zrnić*, *Zrnčić...*, *Grozdanić*, *Grozdanić*, *Grozdek*, *Grozdanović...*, *Klas*, *Klasić*, *Klasinić...*, *Cvijetić*, *Cvijetan*, *Cveteč*, *Cvijetičanin*, *Koren*, *Korjenko*, *Korjenić...* itd.

14 V. Šulek, *Jugoslavenski imenik bilja* str. 415, 160.

15 Flora i vegetacija općenito predstavljaju jednu od važnih kategorija u toponimiji općenito (usp. N. Vajs, "O fitonimijskoj sastavnici u toponimiji" *Vlora jugoslavenska Onomastička konferencija*, Skopje 1980, 47-52, gdje se donosi i relevantna bibliografija; Ch. Baylon - P. Fabre, *Les noms de lieux et de personnes* Paris 1982, str. 234 i d.).

16 Usp. Francis Gourvil, "Noms d'animaux dans l'anthroponymie bretonne", *Revue internationale d'onomastique*, 1972, 269-276.

17 Usp. Ch. Baylon - P. Fabre, *Les noms de lieux et de personnes*, str. 210-220.

6. Dakle, u našem je korpusu potvrđeno oko 700 prezimena koja predstavljaju neizvedene i izvedene likove iz apelativa koji se odnose na 90-ak biljnih vrsta¹⁸.

Za mnoga prezimena ovdje, dakako, ne bismo mogli meritorno ulaziti u to što je prvotna motivacija a što sekundarna¹⁹, to jest uglavnom rezultat paretimoloških djelovanja. Da bi doista bila riječ o sekundarnoj motivaciji, moraju oba elementa (semantizma) biti prisutna u danoj sredini. Primjerice, dok bi se za sinkrono tumačenje toponima *Borak* (dio grada Korčule²⁰) mogli uzeti u obzir i *bor* "Pinus" i tal. *borgo* "grad", jer *bor* sa semantizmom "pinus" postoji u toj sredini, naprotiv, toponim *Malinska* ne može se tumačiti pomoću fitonima *malina*, jer se tome odmah suprotstavlja lingvistička geografija koja pokazuje da tog semantizma za tu formu u tom regionu nema, pa je tumačenje pomoću *malina* "Rubus idaeus", zapravo pučka etimologija, te tako zaključuje čovjek koji je stranac u toj sredini. Naime južni otočani imaju riječ *bor* u svakodnevnoj uporabi, dok sjeverni čakavci riječ *malin(a)* u značenju "Rubus idaeus" jednostavno ne poznaju, već može doći u obzir samo *malin* "mlin".

Zbog migracije stanovništva, prezimena ne mogu biti na isti način vezana uz tlo kao toponimi, pa ovdje nikako ne vrijede čvrsti kriteriji lingvističke geografije. Baš zbog toga prezimena se ne mogu istraživati i tumačiti pojedinačno, već na ukupnosti građe, pa se tek na temelju njezine razmještenosti i dijalekatskih obilježja govora mogu donositi pertinentni zaključci o podrijetlu ovog ili onog prezimena (i o njegovu etimološkom i geografskom podrijetlu).

7. Koje su to biljke koje su poslužile kao poticaj da se njihovi nazivi upotrijebe za imenovanje ljudi (imena → prezimena)? To su:

- drveće
- grmlje
- samoniklo bilje (1. ljekovito, 2. korov, 3. cvijeće)
- kulturno bilje (1. voće, 2. povrće, 3. ratarske i industrijske biljke)
- gljive i ostalo bilje.

8. Za svaku navedenu skupinu pokušat ćemo okvirno:

a) nabrojiti fitonime iz kojih su nastala prezimena i njihovu frekvenciju;

18 Govorimo u okvirnim brojevima o prezimenima i vrstama biljaka jer, kao što ćemo vidjeti, moguće je formalno preklapanje istih osnova, ali različitog postanja i semantizma, pa je nemoguće uvijek decidirano odrediti porijeklo prezimena. Primjerice prezimena *Buča*, *Bučar*, *Bučak*, *Bučanac* ne možemo reći da li su nastala prema kajkavskom nazivu *buča* = *bundeva* (Cucurbita pepo) ili od *buča* = "sud za piće" < srlat. *bocia* > tal. *boccia* (v. Skok 1, 177 s. v. boca).

19 Usp. P. Bec, "Formation secondaire et motivation dans quelques noms d'animaux en gascon" RLiR 24, 1960.

20 REW 1407.

b) ukazati na zastupljenost tako tvorenih prezimena i njihovu geografsku distribuciju, te na zastupljenost tih istih fitonima u osobnim imenima i toponimiji;

c) ukazati na tvorbu prezimena (glede aloglotskih elemenata i različitih formanata koji su uvjetovani dijalekatnim šarenilom na teritoriju Hrvatske)²¹.

9. Od drveća javljaju se sljedeći fitonimi i njihovi aloglotski parnjaci²²: *brza* (<40), *vrba* (<40), *cer* (<20), *topol(a)* (<20), *lipa* (<20), *grab* (<10), *dub* (<10), *hrast* (<10), *javor* (<10), *oliva* (<10)// *maslina* (<1), *smreka*²³ (<10), *kostanj* (<10), *bor* (<5), *klen* (<5), *jela* (<5), *jablan* (<5), *palma* (<5), *brest* (<1), *jelša* (<1), *dubac* (1), *tisa* (1).

9.1. Svi ovi fitonimi koji označuju kontinentalno i malim dijelom mediteransko drveće (*palma*, *maslina*) pokazuju znatnu zastupljenost i u toponimiji²⁴.

9.2. Što se tiče zastupljenosti tih fitonima u osobnim imenima, ona je vrlo slaba (i to ponajviše u ženskim imenima (*Javor/ka*, *Jela*, *Oliver/a*, *Palma*²⁵, *Maslina*), dok je, naprotiv, u povijesnom razdoblju tako motiviranih imena bilo znatno više: *Hrastimir*, *Vrban*, *Breza* i sl.

9.3. Većina izvedenih prezimena glede formanata upućivat će na etničnost, pa čak i kad je riječ o onim sufiksima koji obično izražavaju partronimičnost (–ovac/–evac, –inac). U našem slučaju, prezimena kao *Brezovac/Brezovec*, *Vrbina/Vrbinec*, *Lipovec*, itd., prije će upućivati na etnički sadržaj: “čovjek iz...”, nego na descendenciju: “sin od...”.

9.4. Prezimena nastala izravno od fitonima, što lingvistički predstavlja kategorijalni prijelaz *apelativ (fitonim)* → *osobno ime (prezime)*, kod oznaka za drveće su ova: *Breza*, *Vrba*, *Cer*, *Topol*, *Lipa*, *Grabar/Gaber*²⁶, *Hrast*, *Javor*, *Oli-va*, *Klen*, *Jablan*, *Brest*, *Jelša*, *Palma*, *Dubac*, *Smreka*, *Bor*. Dakle, samo za fitonime *dub*, *maslina* i *jela* nisu potvrđena izravno tvorena prezimena.

21 Za to nam je poslužila analiza V. A. Nikonova, “Hrvatskie familii v statističko-geografičeskom osvješčenii” *Onomastica jugoslavica* 9, Zagreb 1982, 257–266.

22 Redosljed fitonima istodobno znači i zastupljenost prezimena nastalih iz te osnove, o čemu govori broj u zagradi, koji je naznačen okvirno (veći od: <), jer u ovako globalnom razmatranju nije moguće uzeti u obzir svu dijalekatnu zastupljenost osnova.

23 Ostali fitonimi (osnove iz kojih su nastala prezimena) su: *smrika*, *smrča*, *smrška*... (v. Skok 3, 295 s. v. *smreka*).

24 Usp. *Brezovje*, *Brezovnica*, *Vrbnik*, *Vrbno*, *Cerje*, *Dubovac*, *Dubnica*, itd.

25 Prezime *Palma* kao muško i žensko ime, s izvedenicom *Palmisca*, spominje se 8 puta u spisima dubrovačke kancelarije, MhRag (v. Indeks imena str. 401).

26 Kajkavski lik *gaber*; usp. toponim *Gabrovo*; Skok 1,598 s. v. *grab*.

9.5. Prezimena s osnovama iz *breza*, *vrba*, *cer*, *topola*, *kostanj*, *lipa*, *grab*, *hrast*, *javor* raširena su uglavnom u središnjoj Hrvatskoj i u Slavoniji, te neznatno u Gorskom kotaru i Istri.

Dijalekatna varijanta fitonima, kao kajkavski *gaber* (uz *grab*), vezan je uz određeno govorno područje, pa je tako prezime *Gabrovec* potvrđeno za Dugo Selo i Čakovec.

9.6. Prezimena izvedena iz fitonima *oliva*²⁷ i *palma* potvrđena su uglavnom na obalnom potezu, što odgovara činjenici da su navedene biljke doista tamo i zastupljene, kao i činjenici da se aloglotski romanski supstrat ili adstrat javlja u priobalnim krajevima²⁸.

9.7. U tvorbi prezimena s gore spomenutim osnovama najzastupljeniji su tzv. deminutivno-hipokoristički sufiksi *-ić*, *-ac/-ec*, *ak/-ek*, nadasve često pridruženi posvojnima sufiksima (*-ov*, *-ev*, *-in*), koji, kao što smo rekli, u prezimenima s fitonimijskom motivacijom izražavaju etnički sadržaj. Jednako je i za prezimena s ostalim sufiksima na *-k* (*-šak*, *-šek*, *-ščak*, *-šček*), *-ik* ili na *-ski* i *-'an*, *-'ani*, *-'anin*.

Kao ilustraciju navest ćemo veći broj prezimena sa sufiksima *-ić*, *-ac/-ec*: *Brezić*, *Vrbić*, *Cerčić*, *Topolić*, *Grabarić*, *Dubić*, *Hrastić*, *Javorčić*, *Oliverić*, *Brestić*, *Palmić*, *Brezac*, *Brezec*, *Vrbac*, *Vrbec*, *Kostanjevac*, *Kostanjevec*, *Lipac*, *Grabarac*, *Graberec*, *Dubac*, *Dubec*, *Brezak*, *Brezek*, *Vrbek*, *Topolak*, *Grabek*, *Dubak*, *Javorek*, *Klenak*, *Brestak*, *Jelšek*, *Smrčak*, *Smršak*, *Smršek*.

9.8. Složeni sufiksi: *-ović/-ević*, *-ovac/-ovec*, *-evac*, *-inac* (posvojni + hipokoristični), *-ščak/-šček* (odnosni *-ski* poimeničen imenskim sufiksom *-jak*) upućuju na etničnost kao i sufiksi *-ski*, *-an*, *ani-*, *-anin* i njihove kombinacije: *Brezović*, *Brežičević*, *Brezovac*, *Brezovec*, *Brezoujak*, *Brezoušek*, *Brezoušček*, *Vrbanović*, *Vrbančević*, *Vrbaneč*, *Vrbinac*, *Vrbovac*, *Vrbovec*, *Vrboušek*, *Vrboučan*, *Vrbljanin*, *Cerović*, *Ceranović*, *Cerjan*, *Cerovac*, *Cerovec*, *Cerouček*, *Ceroušek*, *Cerovski*, *Topolovac*, *Topolovec*, *Topolović*, *Topolovski*, *Topolnjak*, *Topolščak*, *Topolšek*, *Kostanjnski*, *Kostajnsšek*, *Lipovac*, *Lipovec*, *Lipovčan*, *Lipović*, *Lipovščan*, *Lipovšek*, *Grabovec*, *Grabovov*, *Grabovac*, *Grabović*, *Gabrovec*, *Gabroušek*, *Hrastovac*, *Hrastovec*, *Hrastovski*, *Hrastoušček*, *Hrašćanec*, *Javorević*, *Javorščak*, *Javorski*, *Javorović*, *Klenović*, *Klenovski*, *Klenoušček*, *Klenoušek*, *Jablanovec*, *Brestovac*, *Brestovečki*, *Jelovečki*, *Jelovšek*, *Jelovčan*, *Smrčković*, *Smrčnjak*, *itd.*

9.9. Sufiks *-ar* (često u kombinaciji s posvojnima ili deminucijskim sufiksima) obično označava vršitelja radnje ili nositelja stanovitog svojstva ili, pak,

²⁷ Aloglotski parnjak (tal. < lat. *oliva*) od slav. *maslina*. Skok 3, 543 s. v. ulje.

²⁸ Ta se činjenica odražava i u formi prezimena s aloglotskim nastavcima: *Olivieri*, *Olivetti*, *Olivari*, *Olivotto*, *Palman*, *Palmarin*, *Palmar*.

zanimanje (koje nije baš karakteristično za ovaj semantizam osnove, kao što bi bio *opanak* → *Opančar*), no može upućivati i na etničnost: *Brezar*, *Brizar*, *Brezarić*, *Cerar*, *Hrastar*, *Klenar*, *Klenovar*, *Palmar*, *Smrekar*, *Smrkar*, *Kostanjčar*...

10. U skupini **grmlje** javljaju se sljedeće biljke, odnosno fitonimi: *Cornus mas* (*drijen*, *drin* <20), *Crataegus* (*glog* <10), *Myrtus communis* (*mirta*, *mrča* <10), *Viburnum lantana* (*kalin* <10), *Sambucus nigra* (*bazga* <5), *Zizyphus jujuba* (*žižula*, *žužola* <5), *Rosa canina* (*šipak* <5), *Taxus baccata* (*tisa*).

10.1. Fitonimi koji označuju različite grmove većinom su kontinentalnog tipa, osim *mirte* i *žižule* (karakteristične za mediteransko podneblje), i svi su znatno zastupljeni u toponimiji²⁹.

10.1.1. Opozicija kontinentalna nasuprot mediteranske zastupljenosti biljaka odražava se i u zastupljenosti u prezimenima iz tih osnova. Prezimena *Žužul* (Imotski), *Zuzul*, *Zuzzolich*, *Zuzulić* (Rijeka) potječu iz dalmatinskih likova koji reflektiraju tal. *giuggiolo*, a taj oblik pokazuje znatne varijante uzduž istočne i zapadne jadranske obale (*zizola*, *žižula*, *žužula*, kalabr. *žinzula*, itd.). Izvor fitonima je grč. ζιζυπov "*Brustbeerbaum*, *giuggiolo*"³⁰.

10.1.2. Prezimena *Mrčelić*, *Mrčela*, *Mrčević*, *Mrčica*, *Mrčić* s obzirom na područje zastupljenosti (od Rijeke do Korčule) mogla bi potjecati od likova *mrča*, *mrčela* koji su dalm. leksički refleksi od lat. *myrta* (**myrtea*, **myrticella*)³¹, no ne može se ni isključiti tvorba od osnove *mrk*³².

10.2. Naziv romanskog podrijetla *sambak* (i *sanbak*)³³ koji je aloglotski parnjak slavenskim nazivima za bazgu (*Sambucus nigra*) nalazi se u prezimenu *Sambunjak*³⁴ (zadarsko područje).

Sveslav. i praslav. бѣзъ³⁵ (i s proširenim osnovama *bzd-* i, kasnijem, *bzg-*) nalazi se u slavenskim fitonimima i iz njih izvedenim prezimenima: *s ъ > a*, *e* u *baza*, *bazdov*, *bazga*, *bazika*, *bezeg* i prezimenima *Bazika*, *Bazikić*, *Bezek*, *Bezdi*, *Bezdek*; *s ъ = ø* u *bzova*³⁶, u kajkavskom prezimenu *Bzik*³⁷; *s umetanjem*

29 Usp.: *Drenova*, *Drenovo*, *Drnovo*, *Drnovac*, *Drenovac*, *Glogovo*, *Glogovac*, *Glogovnica*, *Glogoštica*, *Mrčevac*, *Kalinovik*, *Kalinovica*, *Šipovo*, *Šipovik*, itd.

30 V. G. Rohlfs, *Lexicon Graecanicum* 169; v. Skok 1,321 s. v. čičimak.

31 V. Skok 2,474 s. v. mrta.

32 V. Skok 2,467 s. v. mrknuti.

33 od lat. *sambucus* REW 7651; Šulek 346/7.

34 za koje možemo dopustiti i izvođenje od lat. *SABULUM* > *salbun* "pljesak".

35 V. Skok 1,125 s. v. baz.

36 Usp. i toponim *Bzovik* (Makedonija).

37 U ovom se prezimenu ne može isključiti ni onomatopejska osnova koja je u kajkavskom gl. *bzi-* kati "fućkati" i u imenici *bzikaljka* "štrcaljka"; v. Skok 1, 165 s. v. bizikaljka; KR 1,231.

samoglasnika -o-, -u-, u samoglasničku skupinu bz- u boza, buzika i prezimenima Bozac, Bozak, Bozić, Božiković, Buzga, Buzgo, Buzgov.

10.3. Fitonimi ove skupine uglavnom se ne pojavljuju u osobnim imenima, osim u m. i ž. imenima *Drijenko(a), Drenislav(a)* i ž. imenu *Mirta*.

Prezimana nastala izravno iz fitonima ove skupine pokazuju zastupljenost svih biljaka: *Dren, Glog, Šip(ak), Bazika, Mirta, Kalin(a)*.

10.4. Prijevoj *drn*³⁸ (< sveslav. i praslav. *drēnъ*) sačuvan je u prezimenima *Drnas, Drnasin, Drnasina, Drnazin, Drnetić, Drneš, Drnić, Drnovac, Drnošek, Drnovšek*. Osim toga znano je da su Slaveni drijenu (*Cornus mas*) pridavali kultno značenje³⁹.

10.5. Prezimana iz ove skupine (osim onih izvedenih iz fitonima *mirta* i *žižola*) uglavnom su zastupljena u središnjoj Hrvatskoj i Slavoniji. Na obalnom potezu javljaju se prezimana s dijalekatnim varijantama osnove: ikavsko *drin: Drinković*.

10.6. Što se tiče formanata nema znatne razlike od prezimana navedenih u skupini "drveće":

- hipokoristični sufiksi: *Drenić, Drinić, Drenčić, Drenek, Drenček, Glogić, Kalinić, Šipek, Šipec, Šipić*.
- složeni sufiksi: *Drenčević, Drenković, Drinković, Drinčić, Drinovac, Glogovac, Glogovec, Glogović, Glogovšek, Kalinović, Kalinovčić, Šipkić⁴⁰, Šiphović, Tisovec; Drinski, Glogoški, Glogovski, Kalinski*.

11. U skupini koju smo uvjetno nazvali **samoniklo bilje**, možemo razlikovati:

1. **ljekovito bilje**
2. **korov**
3. **cvijeće**

U stvarnosti, dakako, između tih podgrupa ne može biti oštrog granica jer i cvijet i korov mogu biti rabljeni u ljekovite svrhe, kao što i ljekovita biljka i korov mogu imati funkciju ukrasnog cvijeta.

11.1. Od **ljekovitog bilja** u prezimenima nalazimo ove fitonime⁴¹: *kopriva* (<15) *Urtica*; *šafra**n/za**fran, ža**fran/ča**fran/dža**fran* (<15) *Crocus sativus*; *smi-*

38 V. Skok 1,435 s. v. drijen.

39 Otale i pučke fraze: zdrav kao dren(ovina)/drenova srž; tvrd kao dren(ovina), usp. J. Matešić, *Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskog jezika* Zagreb 1982, str. 103.

40 Ne može se pouzdano tvrditi da bi *Šipkić, Šipka, Šiphović* bili izvedeni iz *šip, šipak* (nazivi za *Punica Granatum* i *Rosa canina*) jer je to osnova koja se nalazi i u *šip* sa značenjem "trn, šiljak" i u dem. liku od *šiba*. (V. Skok 3,393 s. v. šip).

41 U zagradi uz fitonim navest ćemo kao i dosada okvirni broj prezimana (<...), a zbog velike ra-

lje/cmilje (<5) *Antenaria dioica*; *bosiljak* (<5) *Ocimum basilicum*, *kumin* (4) *Carum carvi*; *mažuran(a)* (4) *Origanum majorana*; *šparog(a)* (3) *Asparagus officinalis*; *trputac* (3) *Plantago*; *melisa/miliša* (3) *Melissa officinalis*; *kaloper* (2) *Balsamita major*; *paprat/praprat* *Aspidium*, *Polypodium*, *Ceterach*; *paprica* (*Aspium*, *Thymus*); *kaćun* (*Colchicum*); *pegan* (*Peganum harmala*), *drimovac* (*Galanthus nivalis*, *Leucojum aestivum*), *ružmarin* (*Rosmarinum*), *šurlin* (*Caspella bursa pastoris*).

11.1.1. U osobnim imenima ne postoji znatna zastupljenost ovih fitonima. Čini se da su jedino zastupljeni fitonimi *smilje* i *bosiljak*: *Smiljan(a)*, *Smiljko/a*, *Bosiljko/a*, i svi se, ali u ženskom liku javljaju i kao prezimena.

11.1.2. Neizvedena prezimena u ovoj skupini: *Kopriva*, *Safran*, *Zafran*, *Šafran*, *Kumin*, *Trputac*, *Trputec*, *Kaloper*, *Paprica*, *Drimovac*, *Bosiljak*, *Miliša*, *Milisa*, *Mažurana*, *Pegan*.

11.1.3. U ovoj skupini također nalazimo bilje koje je karakteristično za mediteransko ili kontinentalno podneblje, što se u osnovnim crtama odražava i u prezimenima s tih područja.

11.1.4. Na obalnom potezu potvrđena su prezimena *Sparožić*, *Sparažić* (Krk, Rijeka) i *Šparožić* (Rijeka) što je prema *sparoga* (< tal. < grč.)⁴².

11.1.5. Prezimena *Mažuran* (Lika), *Mažuranić* (Hrv. primorje), *Mažurana* (Korčula) zasnivaju se na fitonimu *mažuran(a)*⁴³.

11.1.6. Prezime *Pegan* (Labin, Rijeka) nastalo je od istoimenog naziva za vrstu rute, romanskog podrijetla⁴⁴; v. Vinja, *Godišnjak* IV,2, ANUBiH 1966, 93–102, str. 100..

11.1.7. Dalmatinska prezimena *Miliša* (Split, Šibenik), *Milišić* (Split, Zadar, Korčula), *Milisa* (Primošten, Rijeka) izvedena su od romanskog naziva *milisa*, *miliša* < grč. μέλισσα⁴⁵, no ne može se sasvim ni isključiti slavensku osnovu *mil*⁴⁶ "carus", koja se javlja kao veoma česti prvi ili drugi element još u praslavenskoj antroponimiji.

11.1.8. Prezime *Šurlina* (Rab), kao i neizvedeno *Šurlin* (Imotski, Hvar), vjerojatno izravno, u antroponimijskoj funkciji nastavljaju, fitonim *šurlin*⁴⁷, naziv za *Capsella bursa pastoris*, kojoj etimologije ne znamo, no valja dopustiti i mogućnost izvođenja iz apelativa *šurla* "pastirska svirala", perzijskog podrijetla⁴⁸.

znolikosti pučkih naziva radi potpunije identifikacije navodimo i sustavni naziv.

42 V. Skok 3,309 s. v. *sparog*; REW 707.

43 V. Skok 2,346 s. v. *mažurana*; REW 398.

44 < grč. πγν

45 V. Vinja o. c. str. 100.

46 V. Skok 2,426 s. v. *mi*.

47 Šulek 400.

48 V. Skok 3,665 s. v. *zurma*.

11.1.9. Od kontinentalnog bilja najviše je prezimena izvedeno iz fitonima *kopriva*, a među takvim prezimenima najviše je nosilaca s prezimenom *Koprivnjak*, uglavnom u središnjoj Hrvatskoj.

11.1.10. Što se tiče tvorbe javljaju se uglavnom isti formanti kao i kod prethodnih skupina, dodani:

a) antroponimnoj osnovi (osobnom imenu ili nadimku):

Koprivić, Koprivec, Koprivica, Koprivnić, Koprivnik, Koprivčević, Smiljanović, Bosiljčić, Bosiljević, Zafranović, Zafranić, Šafranović, Šafranjević, Šafranić, Šafranek, Zafaranić, Papratović, Kaloperović, Ružmarinović, Kuminec.

b) toponimnoj osnovi, pa prezimena nose etničko značenje: *Smiljanić, Smiljanec, Cmiljanić, Koprivanac/ec, Koprivčanec, Koprivšek, Bosiljevac.*

11.1.11. Zanimljivo je napomenuti da se i u prezimenima, u kojima je osnova naziv za *Crocus sativus*, odražava različito posredstvo zahvaljujući kojem je taj fitonim arapskog podrijetla, bio preuziman. Oblici sa š- (*šafran*) predstavljaju književno preuzimanje naziva, a to je i najveći broj prezimena u središnjoj Hrvatskoj (osim već spomenutih, još i *Šafranko, Šafranj, Šafranjko*); oblici sa c- (tj. z-), č- i dž- upućuju na talijansko posredstvo (*Zafran, Zafarano, Zafaranić, Zafranović Zefran, Čafranko, Čafrun, Džafran*), a oblici sa ž- govore o njemačkom posredništvu (*Žafranić, Žafran, Žafaranić*).

11.2. Od **korova**⁴⁹, u prezimenima su zastupljeni ovi fitonimi: *trn* (<2), hiperonim za bodljikavo bilje i naziv za *Paliurus aculeatus* i *Prunus spinosa*; *drač* (<5), naziv za *Paliurus aculeatus*, a u svezama i kao izvedenica naziv za druge vrste; *čičak* (<5), *Xanthium spinosum*, *lopuh*, *lapuh*, *lepuh*, *lopuk* (<5), *Lappa*; *sijerak*, *sirak* (<5), *Sorghum vulgare*; *kukolj* (5), *Agrostemma githago*; *rog* (3), *Typha latifolia*; *loboda*, *Chenipodium*, *troškot*; *Chenipodium aviculare*.

11.2.1. Navedeni se fitonimi ne pojavljuju u osobnim imenima (ili barem nije uobičajeno), dok su u toponimiji znatno zastupljeni⁵⁰.

11.2.2. Neizvedena prezimena potvrđena su, obzirom na sve navedene fitonime: *Drač, Drača, Rogoz, Trn, Trnina, Lapuh, Lopuh, Kukolj, Sirak, Sjerak, Čičak, Loboda, Troškot...*

11.2.3. Najveći se broj prezimena temelji na osnovi *trn*, *trnina*: *Trnčić, Trnak, Trnka, Trninić, Trnar, Trnčević, Trninović, Trnovac/ec, Trnavec, Trnski*, i oni su zastupljeni u središnjoj Hrvatskoj, dok su prezimena *Dorn*⁵¹, *Dorner*, *Dornik*, zbog njemačkog jezičnog utjecaja zastupljena u Slavoniji, a prezimena *Spina*⁵², *Spinčić, Spinelli*, zbog talijanskog jezičnog utjecaja u Rijeci, Lošinj i Zadru.

49 Usp. *Ilustrovana korovska flora Jugoslavije*, Matica srpska, Novi Sad 1978.

50 Usp.: *Rogozno, Rogoznica, Trnovača, Trnava, Trnje, Sijerkovina, Dračevica, Drača, Lopušak*, itd.

51 Njem. *Dorn* u prasrodstvu je sa sveslav. *trn*; v. Skok 3,504 s. v. trn.

52 Tal. *spina* "trn", DEI 3592.

11.2.4. Za utvrđivanje prezimena fitonimskog postanja potrebno je pored uporabnog područja fitonima poznavati i njegovu apelativnu vrijednost, tj. etimologiju. Tako je Skok⁵³ u poznatom dubrovačkom prezimenu *Sorkočević* s pravom vidio antroponimsku izvedenicu od primitivnoga *Sorgo* (prezime koje je, kao i prezime *Sorgić* s hrvatskim hipokorističkim sufiksom i danas živo). Talijanski (tj. mletačka i emilijska realizacija) lik *sorgo*, koji označava "arapski sirak", potječe iz vulg. latinskoga * *suricum* (sc. *granum*) tj. (*grano di*) *suria* = *Syria*⁵⁴. Na našem području, a iz hrv. refleksa *sirak*, *sijerak*, iste etimologije, potječu prezimena *Siraković*, *Siračić*, *Sjerak*, *Sjerković*, *Sjergović*.

11.2.5. Ostala prezimena iz ove grupe, zastupljena uglavnom u središnjoj Hrvatskoj, jesu: *Rogozinec*, *Rogoznica*, *Lepušić*, *Lopušić*, *Lopušanski*, *Čičko*, *Čička*, *Čičković*, *Kukolja*, *Kukoljan*, *Kukoljek*.

11.3. Od cvijeća, u prezimenima se pojavljuju ovi fitonimi: *ruža*, *roza*, *roža* (>40), *fijola*, *vijola* / *ljubica* (<5), *kaloš*, *kološ* (5), *iris* (3), *neven* (2), *narcis* (2), *garoful* (2), *trandofilj*, *jaglac*, *jorgovan*.

11.3.1. Svi se ovi fitonimi javljaju kao muška, ali češće kao ženska vlastita imena: *Neven*, *Nevenka*, *Ruža*, *Ljubica*⁵⁵, *Ljiljana*, *Iris*, *Trandafil(a)*, od kojih dva potonja imena nisu pučke antroponimne kreacije.

11.3.2. Neizvedene fitonime nalazimo u ovim prezimenima: *Ruža*, *Roža*, *Rose*, *Narćizo*, *Neven*, *Ljubica*, *Fijola*, *Vijola*, *Kaloš*, *Kološ*, *Iris*, *Ljiljan*, *Garofolo*.

11.3.3. Najveći broj prezimena javlja se s fitonimom *ruža* (*Rosa*) < lat. *rosa*⁵⁶. Različiti likovi naziva za ružu govore o jezičnim ostacima i jezicima posrednicima, što se odražava i u prezimenima.

Naziv *ruža* govori o talijanskom posredništvu. Prezime *Ružić* ima veoma velik broj nositelja. Najviše ih se javlja u Istri, Rijeci, Gorskom kotaru, a nešto i u središnjoj Hrvatskoj. Ostala su prezimena: *Ružak*, *Ružanić*, *Ružar*, *Ružek*, *Ružičić*, *Ružička*.

Njemački utjecaj odražava se u nazivu *roza* i kajkavskom liku *roža*: *Rožac*, *Rožanek*, *Rožanić*, *Rožić*, *Roželić*, *Rozman*, *Rozmajer*, *Rozmanić*, *Rozner*, ta utološko prezime *Rozncvet*, i neprilagođena njemačka složena prezimena: *Rosenbaum*, *Rosenberg*, *Rosenfeld*, *Rosenkraus*, *Rosenzweig*, itd.

11.3.4. Prezimena *Garofolo* (Rijeka), *Garofulić* (Split, Brač, Šibenik), od tal. (mlet.) *garofolo*⁵⁷ "karanfil", javljaju se na području talijanskog jezičnog utjecaja, kao i prezimena *Violić*, *Vijolić* (Dubrovnik, Korčula), *Vijola* (Istra),

53 3,232 s. v. *sijerak*.

54 Za distribuciju tal. fitonima v. Paul Aebischer, ZfrPh 65, 1949, 434–441.

55 Ime *Liubica* (*de Bosna*) *ancilla*, nalazimo u MHRag isprava 913.

56 V. Skok 3, 174 s. v. *rusa*.

57 V. Boerio 300.

nastala prema tal. (lat.) *viola*. U kontinentalnom području (uglavnom kajkavsko jezično područje) koje je pod njemačkim utjecajem, nalazimo prezimena *Fi-ola*, *Fijola*, *Fiolić* *Fijolić* < *fijola*, njem. *Veilchen*⁵⁸. Hrvatski naziv za istu biljku *ljubica* nismo uzeli u obzir u izvedenim prezimenima (kao *Ljubičić* i sl.), jer je u pitanju drugi semantički poticaj iz osnove *ljub*-/*ljub*.

11.3.5. Potvrđena su još prezimena: *Kaloši*, *Kalošić*, *Kološić* < *kaloš*, *kološ* "cvijet iz Orijenta"⁵⁹, *Nevendić* < *neven*⁶⁰, *Ljilja*, *Ljiljanić* < *ljilj(an)*, što je učena posuđenica preko njem. *Lilie* < lat. *lilium*⁶¹.

11.3.6. Kako se u našem korpusu nalaze samo dva čovjeka s prezimenom *Trandafilović* (Brinje) i *Trandifilović* (Vinkovci), najvjerojatnije su oni došli iz zapadne Srbije gdje se tim nazivom redovito označava *Althaea rosea* i još češće *Rosa* sp. Izvor je očigledno u biz. (i novogrč.) *τριαντάφυλλω* = "tridesetolista", a danas "ruža"⁶².

11.3.7. Za prezimena *Perun*, *Perunski* vjerojatnija je direktna motivacija: (bog) *Perun*, dok se za prezime *Peruničić* može pretpostaviti izvođenje iz fitonima *perunika*. Za prezimena *Đurđević*, *Đurđić* itd. vjerojatnije je da su motivirana vlastitim imenom izvedenim iz sanktorema sv. *Juraj* (*Georgius*), a ne fitonimom *đurđica*. Drugim riječima, ne možemo pretpostaviti da je put bio, primjerice, "ime" *Đurađ* → biljka "đurđica" *Convallaria majalis* → "prezime" *Đurđinović*..., već su dva odvojena puta: "sanktorem" → "biljka" i "sanktorem" → "prezime". Isto vrijedi i za prezimena *Margaretić*, *Margaritić* itd. koja su izvedena od sanktorema sv. *Margareta*, a ne od biljke *margareta* (*Bellis perennis*), ili za prezimena *Ivančić*, *Ivančević*, itd., od sv. *Ivan*, a ne biljke *ivanjčica*.

11.3.8. Prezime *Jorgovanović* (njem. *Flieder*) primjer je tipičnog pohrvaćivanja stranih prezimena, koje je nadasve često u 19. stoljeću⁶³.

12. U najbrojnijoj skupini kulturnih biljaka razlikujemo nekoliko cjelina:

1. voće (općenito)
2. povrće
3. ratarsko i industrijsko bilje

12.1. Od voća zastupljeni su fitonimi: *orah*, *oreh*, *orih/nugata* (<30), *loza* (<20), *kruška*, *ruška*, *hrušva* (<20), *šljiva*, *sliva* (<15), *višnja* (<10), *trs* (<5), *muškata* (<5), *trešnja*, *črešnja*, *kriša* (<5), *jagoda* / *fragola* (<5), *jabuka* (<5),

58 V. Skok 3,596 s. v. *viola*.

59 V. Skok 2,22 s. v. *kaloš*.

60 sveslav. i praslav. osnove; v. Skok 3,375 s. v. *venuti*. U prezimenu *Nevendić* moglo bi se pretpostaviti i osnovu *nev-* (iz *neva*, *nevjesta*), raspravljane etimologije (V. Bezlaj 2,221 i Skok 2,515 s. v. *nevjesta*) i složeni augmentativno-deminutivni sufixs *enda* + *ić*.

61 V. Skok 2,302.

62 Skok 3,490 s. v. *trandofio*.

63 V. P. Šimunović, *Naša prezimena*, str. 269.

dinja (<5), *malina* (<5), *jabuka* (<5), *naranča / aranza* (<5), *badem*, *bajam / mindola*, *mandola* (4), *smokva* (4), *ogresta*, *jegrišt* (3), *kupina* (3), *borovica* (2), *dinja / pipun* (2), *amula* (2), *armelin* (2), *ladonja* (1).

12.1.1. Zastupljenost je ovih fitonima u osobnim imenima, nadasve ženski-ma, znatna: *Kupina*, *Badem(a)*, *Naranča/dža*, *Malina*, *Dunja*, *Alma*, *Jagoda*⁶⁴, *Trešnja*, *Višnja*, *Loza(n)*. Stoga je i velik broj prezimena metronimičkog postanja: *Jagodić*, *Dunjić*, *Dunjević*, *Narandić*, *Malinac*, *Kupinić*, *Višnjić*.

U toponimiji su zastupljeni gotovo svi fitonimi⁶⁵.

12.1.2. Prezimana s fitonimskom osnovom koja označuje voće, raširena su po čitavoj Hrvatskoj, ali su većinom regionalizirana obzirom na različite dijalekatne realizacije iste osnove ili obzirom na aloglotske likove karakteristične za krajeve s određenim stranim jezičnim utjecajem.

12.1.3. Izravni prijelaz fitonim → prezime nalazimo za gotovo sve fitonime: *Orak*, *Oras*, *Šljiva*, *Sliva*, *Hruška*, *Kruška*, *Ruška*, *Muškat*, *Trs*, *Jagoda*, *Dunja*, *Kupina*, *Borovica*, *Jabuka*, *Jaboka*, *Malina*, *Naranča*, *Naranda*, *Ogresta*, *Amula*, *Armelin*, *Ladogna*.

12.1.4. Nešto više aloglotskih osnova pružaju nam prezimena *Mindulić*, *Mindoljević*, *Mandolić* i *Bajamić* kod kojih vidimo različitost putova kojim su fitonimi prodirali u hrvatski: dalmatski (*mindula* <grč. ἀμυδάλη), mletački (*mandolo*) i turski (*badem*)⁶⁶.

12.1.5. Prezime *Pipunić* (Split, Šibenik) od *pipun* ("dinja", *Cucumis pepo*) dalmatski je leksički ostatak od grč. πέπων⁶⁷, dok je prezime *Dinjar* (središnja Hrvatska) iz sinonimnog naziva *dinja*, slavenskog podrijetla.

12.1.6. Prezimana *Armelin* (Šibenik), *Armellini* (Rijeka) izvedena su iz *armelin*⁶⁸ "kajsija", naziva za *Prunus armeniaca*, u uporabi u obalnom pojasu.

12.1.7. Prezimana *Amula* (Šibenik), *Amulić* (Split), temelje se na dijalekatom nazivu *amula* "vrsta šljive, *Prunus myrobalanus*", preuzetim iz tal. *amul*, *amolo*⁶⁹, raspravljanog postanja, s pretpostavkom da bi to mogao biti ostatak iz galskog supstrata.

12.1.8. Prezimana *Ogresta*, *Ogrestić* (Dubrovnik) izvode se iz naziva *ogresta* (književno *ogrozd*, *Ribes grossularia*), koje je dalmatska posuđenica (< lat. *agrestis*)⁷⁰; s gubitkom početnog samoglasnika potvrđen je naziv *grešta* (Hrvatsko primorje) odakle je i prezime *Grešta*, a prezime *Jegrišnik* (Zagreb) bi, po

64 Žensko ime *Jagoda ancilla de Bosna* potvrđeno je u MhRag, isprava 1013.

65 Usp. *Loznica*, *Ložište*, *Malinjak*, *Smokovo*, *Smokovac*, *Smokovača*, *Smokovljani*, *Kupinovo*, *Kupinovec*, *Dunjak*, *Jagodnje*, *Jagodnjak*, *Trešnjeva*, *Trešnjevo*, *Šljivovac*, *Šljivice*, *Kruševo*, *Ruškovac*, *Orašak*, *Orašac*, itd.

66 V. Skok 2,556 s. v. *mendula* i 1,87 s. v. *badem*.

67 V. Skok 2,660 s. v. *pipun*.

68 od (tal.) mlet. *armelin*, Boerio 44; REW 654; Skok 1,62 s. v. *armelin*.

69 V. DEI 173.

70 V. Skok 2,548 s. v. *ogresta*.

Skoku (*l.c.*), moglo govoriti o preuzimanju naziva iz mađarskog: *egrës* (usp. potvrde: *egreš* (Mikalja), *jegrišt*, *egrišt* (Belostenec).

12.1.9. Prezime *Ladogna* (Istra), s talijanskom grafijom, govori o preuzimanju naziva *ladonja* ("košćela, *Celtis australis*") od istrorom. *lodoño*, *ledoñ* (Skok 2,258 s. v. *ladonja*) neutvrđene etimologije.

12.1.10. Po talijanskom je modelu izvedeno prezime *Nogarotto*, gdje vidimo dalmatski tretman okluziva u NUCE⁷¹ "orah": dalm. *nugata* < lat. *nux*.

12.1.11. Prezime *Kriše*, *Krišić*, *Krišnjak* nastala su od dij. naziva *kriša* (trešnja, *Prunus cerasus*), što je dalm. refleks od vlat. *cerasea* (< lat. *ceresus* < *cerasus* < grč.); kopneni naziv, s likvidnom metatezom i prvom palatalizacijom *črešnja*, javlja se u prezimenima *Črešnjar*, *Črešnjavec*, *Črešnjek*, *Črešnik*, *Črešnar*, dok se, danas, književni lik *trešnja*, iste krajnje etimologije, javlja u prezimenima *Trešnjak*, *Trešnjek*, *Trešnjar*⁷².

12.1.12. Prezime *Muškat*, *Muškateli*, *Muškatelo*, *Moskatelo*, *Muškatilo*, *Muškatović* naslanjaju se na fitonim *muškat* ("suvrst vinove loze" i "vrsta jabuke aromatična okusa") što je izvedenica od tal. *musco*, *muschio* < grč. *μούσχος*)⁷³.

12.1.13. *Fragulić* (Dubrovnik) je nastalo prema tal. nazivu *fragola* (REW 3478), dok je domaći naziv *jaboda* (*Fragaria* sp.) također poslužio za izvođenje prezime: *Jagodar*, *Jagodin*, *Jagodina*, *Jagodnik*, *Jagodanović*.

12.1.14. Turcizam perzijskog podrijetla *naranča* (< tur. *narenc*)⁷⁴, *Citrus aurantium*, nalazi se, osim u već spomenutim neizvedenim prezimenima, i u metronimičkim prezimenima *Narandić*, *Narančić*. Dalmatinsko prezime *Aranza* izvedeno je iz mlet. *naranja* (< un-*aranza*) Boerio 436.

12.1.15. Dubrovačke prezime *Nespolo* (*Petrus presbiter*) što ga u MhRag nalazimo u ispravama 852 i 1146 (*Petrus de Nespolo*), nije više u Hrvatskoj živo i tu je riječ o izravnom prijenosu fitonima, jer *nešpula* i danas označava plod i drvo *Mespilus germanica* (< MESPILUS / *NESPILUS "Mispel", REW 5540).

12.1.16. Različite dijalekatne realizacije fitonimijskih osnova vidimo u ovim prezimenima, s osnovom:

1. ořhъ⁷⁵: kajkavska varijanta *oreh*: *Orehov*, *Orehovac*, *Orehović*, *Orešan*, *Orešanin*, *Orešar*, *Orešec*, *Orešić*, *Orešković*, *Orešnik*, itd.; ikavska *orih*: *Orihovac*, *Orihović*; književna *orah*: *Oras*, *Orak*, *Orašćan*, *Orašić*, *Orašinić*.

2. *kruška*, *krušva* (neutvrđena postanja)⁷⁶: *Krušković*, *Kruškounjak*, *Kruševar*, *Krušvar*; *hruška* (sjeverozapadni krajevi, hrvatski kajkavski): *Hrušćak*,

71 REW 6009; Skok 2,505 s. v. *natiperka*.

72 Usp. Skok 2,198 s. v. *kriša*.

73 V. Skok 2,458 s. v. *mosak*.

74 V. Skok 2,503 s. v. *naranča*.

75 V. Skok 2,562 s. v. *orah*.

76 V. Skok 2,213 s. v. *kruška*.

*Hruškar, Hruškač, Hrušković, Hruškovec; ruška: Ruškar, Ruškovec, Ruškovački, Rušković.*⁷⁷

3. sveslav. i praslav. *sliv* "plavkast" > *sliva* (*Prunus domestica*): *Slivak, Slivar, Slivarić, Slivo*; književni lik *šljiva*: *Šlivar, Šljivac, Šljivarić, Šljivec, Šljivić, Šljivo*⁷⁸.

12.1.17. Preostalo je da još spomenemo prezimena koja su izvedena iz fitonima koji označuju neke vrste uobičajenog, ali cijenjenog voća: *Višnjar, Višnjarić, Višnjevac, Višnjević, Višnjica, Višnjović, Višnar; Jabučar, Jabučanin; Malinac, Malinec; Smokvina, Smokavić, Smoković; Kupinić, Kupinski; Borovička; Dunjak, Dunjević, Dunjić, Dunjko.*

12.1.18. Iz hiperonimskih naziva za *Vitis vinifera* *loza* i *trs* nastala su brojna prezimena raširena po cijeloj Hrvatskoj: *Lozan, Lozo, Lozanić, Lozani, Lozanov, Lozanković, Lozica, Lozić, Lozina, Lozinjak, Lozovina, Lozušić* itd.; *Trsaj, Trselić, Trsun.*

12.2. Od povrća zastupljeni su sljedeći fitonimi: *hren* (<20), *grah / fažol, bažulj, pažulj* (<20), *biber*⁷⁹ / *papar, paper, piper* (<15), *grašak* (<5), *repa* (<5), *kupus/kapus* (<5), *ugorak, ugorak, ogurek / kumar* (<5), *kapula* (<5), *mrkva* (4), *peršin, petrusin* (<4), *salata* (3), *češnjak* (2), *čič* (2), *paprika, kavolo, paradajz, praz, buča*⁸⁰.

12.2.1. Što se tiče zastupljenosti fitonima, koji označavaju povrće, u osobnim imenima, možemo ustvrditi da ih nema.

Gotovo je ista situacija i u toponimiji (uz neke iznimke za *grah*⁸¹, *kupus*⁸² i neke dvojbene toponime kao *Lukavac, Lučno*⁸³).

12.2.2. Prijelaz fitonim → prezime zastupljen je za gotovo sve te fitonime: *Hren, Grah, Fažol, Biber, Papar, Piper, Poper, Grašak, Grašek, Kumar, Repa, Kapus, Mrkva, Kapulica, Peršin, Petrušin, Salata, Češnjak, Čič, Paprika.*

12.2.3. Aloglotske se osnove nalaze u brojnim prezimenima.

12.2.3.1. U izvornoj talijanskoj grafiji, prezime *Cavoli* (Zadar) temelji se na nazivu za "cvjetaču", *Brassica oleracea* var. *botrytis*, koja se u Dalmaciji naziva i *kavol(o), kavolin*⁸⁴ < tal. *cavolo*⁸⁵.

77 Prema heraldici i drugo ime korčulanske obitelji *Arneri*, tj. *Piruzović* može se povezati s refleksom od lat. *PIRUM* (REW 6524), jer su u grbu imali tri kruške.

78 Usp. Skok 3,405 s. v. šljiva.

79 *Biber, Piper* sp., dakako, nije povrće već začinska kolonijalna biljka, pa je uvjetno svrstavamo u ovu podgrupu.

80 Ovdje je biljka samo naznačena ali bez obrade; obrazloženje v. bilj. 17.

81 *Grahovo, Grahovac*, itd.

82 *Kupusinci*.

83 Objašnjenje, v. niže, uz prezimena izvedena od *kapula*.

84 Simonović BR 78.

85 v. DEI 831.

12.2.3.2. Prezimena *Čić* (Split, Dubrovnik), *Čićerić* (Split) izvode se iz naziva za "slanutak", *Cicer arietinum*, koji se u Dalmaciji naziva i *čič* < tal. *cece*⁸⁶.

12.2.3.3. Etimologija je nadasve važna u slučaju prezimena (*Laurencius Mathei de*) *Prase*, što se spominje 7. srpnja 1283. u dubrovačkoj kancelariji⁸⁷. Područje upotrebe isključuje svako tumačenje pomoću slavenske osnove i upućuje na fitonim *praz*, *pras*, *Allium porrum*⁸⁸, tj. "poriluk", što je očigledni grecizam *πράσον* koji je s istom vrijednošću rasprostranjen po Balkanu i u južnoj Italiji⁸⁹.

12.2.3.4. Prezimena *Peršin*, *Peršinec*, *Peršinović* i *Petrušin* odražavaju razliku u prilagodbi kontinentalnih (*peršin* i var.) i dalmatinskih (*petrusin* i var.) naziva za *Petroselinum sativum* iste etimologije, lat. *petroselinum* < grč. *πετροσέλινον*⁹⁰.

12.2.3.5. Prezimena *Kapulica*, *Kapuli*, *Kapulin*, *Kapulika* nastala su od naziva *kapula* (*Allium cepa*, za Dalmaciju), koji predstavlja tipični dalmatski refleks < lat. *cepulla* < *cepa*⁹¹, dok kontinentalni naziv *lūk* nismo uzeli u obzir jer je, kako u toponimiji tako i u prezimenima, vrlo teško tvrditi da li su ova izvedena iz fitonima ili iz vlastitog imena biblijskog postanja *Lûka*, ili pak iz praslav. pridjeva *lukav*, što je prvotno značilo "savinut" > *lūk* "arcus"⁹².

12.2.3.6. Prezimena *Vugorek*, *Vugrek*, *Vugrač*, *Vugoršek* i *Ogurek* temelje se na hrvatskim kajkavskim nazivima *ugorak*, s protezom *vugorek* i s metatezom samoglasnika *ogurek* za "krastavac", *Cucumis sativus*, nedovoljno objašnjene etimologije⁹³. Isto se povrće javlja i u sinonimnom nazivu *kumar* (*kukumar*)⁹⁴, u Dalmaciji, u prezimenima *Kumar*, *Kumarić*. Prezimena koja bi mogla potjecati od književnog lika *krastavac* (prezime potvrđeno u neizvedenom liku) nismo uvrstili jer su moguća preklapanja s osnovom *krasta* "crusta" iz koje je i izveden i sâm naziv *krastavac*⁹⁵.

12.2.3.7. Svu raznolikost prodiranja tuđica u naš jezik vidimo i u različitim realizacijama fitonimā jednog te istog etimona (lat. *phaseolus* < grč.)⁹⁶ za *Phaseolus vulgaris*: mletačko posredništvo u Dalmaciji – *fažol*; *ph* > *p* u *pažul* (Is-

86 V. Skok 1,249 s. v. *cacarica*.

87 MhRag, isprava 1108.

88 Za ove potvrde usp. Simonović BR str. 21.

89 Za detaljnije podatke v. Rohlfs, *Lexicon graecanicum* 422; M. Vasmer, *Die Griechische Lehnwörter im Serbo-Kroatischen*, Berlin 1944, 122.

90 V. Skok 2,643 s. v. *peršin*.

91 V. Skok 2,44 s. v. *kapula*.

92 V. Skok 2,327 s. v. *lūk*; 2,328 s. v. *Lûka*; 2,280 s. v. *licati se*.

93 Skok 3,537 s. v. *ugorak*.

94 od mlet. *cucumara* < lat. V. Bezljaj 2.110 i Skok l.c.

95 V. Skok 2,181 s. v. *krasta*.

96 REW 6464.

tra); $f > b$ u *bažulj* (kajkavsko područje); *fižol* (njemačko posredstvo⁹⁷, a potvrde za sve te realizacije nalazimo i u našem korpusu prezimena: *Fasoli*, *Fažoli*, *Fažo*, *Fažolj*, *Fažul*; *Pažul*, *Pažulinec*, *Pažulj*, *Pažuljić*; *Bažulić*, *Bažulj*; *Fižuleti*, *Fižuleta*, *Fižuletić*, *Fižulić*, *Fizulić*.

12.2.3.8. Sinonimni slavenski fitonim *grah* zastupljen je u brojnim prezimenima središnje Hrvatske i Slavonije: *Grahek*, *Grahić*, *Graho*, *Grahov*, *Grahovac*, *Grahovec*, *Grahovar*, *Graovac*, *Graovec*, i dr.

12.2.3.9. Slična je situacija i kod fitonima za kolonijalnu biljku *Piper* sp., gdje stosl. osnova *пърѣ* (< lat. *piper* < grč. *πιπέρι*) pokazuje različite realizacije: $i > ъ > a$ ili $i > ъ > o$: *papar*⁹⁸, *popper*, dok varijanta *piper* predstavlja balkanski grecizam, a *biber* balkanski turcizam⁹⁹: *Paparić*; *Popper*; *Piperac*, *Piperković*; *Biberčić*, *Biberica*, *Biberina*, *Biberović*, *Biberski*.

12.2.3.10. Prezimena potvrđena u Istri *Zucon* i *Zuccon* izvode se iz tal. fitonima *zucca*¹⁰⁰ "tikva".

12.2.3.11. Fitonim *kupus* (*Brassica oleracea*) s varijantom *kapus*¹⁰¹ javlja ju se u prezimenima zasupljenima uglavnom u središnjoj Hrvaskoj: *Kupusinac*, *Kapusović*, *Kapusta*, *Kapustić*.

12.2.3.12. Naziv *salata*, za *Lactuca* sp., koji je balkanska riječ tal. podrijetla (< tal. (*in*)*salata*¹⁰²), nalazimo u prezimenima zastupljenima u Dalmaciji: *Salata*, *Salatić*, *Salatko*.

12.2.3.13. Prezime *Lattuga* (Opatija) izvodi se iz tal. fitonima *lattuga* < *lactuca*¹⁰³ "vrsta salate".

12.2.4. Preostala su nam brojna prezimena izvedena iz slavenskih fitonima za različito povrće iz svakodnevne kulinarske upotrebe.

12.2.4.1. *Hren* (*Arinoracia lapathifolia*) i različite dijalektalne realizacije: *ren* (ikavska), *kren* (prema njem. *Kren*)¹⁰⁴ javljaju se u ovim prezimenima u središnjoj Hrvatskoj: *Hrenar*, *Hrenek*, *Hrenić*, *Hrenko*, *Hrenković*, *Hrenovac*, *Hrenovec*, *Hrenović*, *Hrenjak*; u Dalmaciji i dijelom u središnjoj Hrvatskoj: *Ren*, *Renac*, *Renić*, *Renko*; u Slavoniji: *Kren*, *Krenar*, *Krenarević*.

97 Usp. Skok 1,126 s. v. bažulj.

98 s nastavkom *-ika*, fitonim *paprika* (*Capsicum annum*) u već spomenom neizvedenom prezimenu.

99 V. Skok 2,601 s. v. papar.

100 REW 2369 **cucutia*; DEI 4122.

101 O razlikama u interpretaciji eimoloških rješenja za *kupus* i var. već sam pisala u *Raspravama Zavoda za jezik* 8-9, 1982/1983, 265-280, str. 270-3, i ondje naglasila (sr. 272) da je uputnije slijediti AR, tj. Budmania nego Skoka 2,43, gdje se zbog velikog broja varijanti teško dolazi do jednoznačnog tumačenja.

102 REW 7521.

103 REW 4833.

104 V. Skok 1,686 s. v. hren.

12.2.4.2. Fitonim *grašak*¹⁰⁵ (*Pisum sativum*) javlja se u prezimenima koja su zastupljena po cijeloj Hrvatskoj: *Grašar, Grašević, Grašek, Grašković, Graškounjak, Graško, Grašovec*.

12.2.4.3. *Repa*¹⁰⁶, naziv za *Brassica rapa* može se u prezimenima preklapati s leksemom *rep* "cauda", pa navodimo samo ona za koja je najvjerojatnije da im je fitonim u osnovi: *Repnik, Repnjak, Repinac, Repinec, Repinc*.

12.2.4.4. Naziv *mrkva*¹⁰⁷, za *Daucus carota*, javlja se u prezimenima *Mrkvar, Mrkvička* (u središnjoj Hrvatskoj) i *Mrkvoj* (Labin).

12.2.4.5. *Češnjak*, naziv za *Allium sativum*, nalazi se u, osim već spomenutog neizvedenog prezimena, i u prezimenu *Češnjakov* (Đurđevac).

13.3. U trećoj podgrupi **ratarskog i industrijskog bilja** zastupljeni su ovi fitonimi: *trava* (<20), *pšenica, šenica* (<10), *zob* (10), *ječam, jačmen* (<5), *žito* (<5), *hmelj* (<5), *riža* (<5), *proso / jagli* (<5), *pamuk / bumbak* (<5), *konoplja* (4), *trst* (4).

13.3.1. Nijedan od ovih fitonima nije poslužio za tvorbu osobnih imena.

U toponimiji je situacija nešto drugačija, te nalazimo većinu fitonima koji su u njoj zastupljeni: *Travarica, Pšenički, Žitnjak, Žitnik, Prosenik, Trstenak, Trsteno*.

13.3.2. Neizvedena prezimena potvrđena su za većinu fitonima: *Proso, Pšenica, Šenica, Zob, Hmelj*.

13.3.3. Hiperonimski naziv *trava*, koji je etimološki postverbal od stcsl. *tru-ti*, a značio je prvobitno "hranu za stoku i ljude", a kasnije "biljke koje tome služe – herba"¹⁰⁸. Prezimena izvedena iz te osnove potvrđena su za središnju Hrvatsku i sjeverni dio obale: *Travan* (Istra), *Travaš, Travašić* (Rab), *Travica* (Istra, Knin, Šibenik, Zadar), *Travčić* (Šibenik); središnja Hrvatska: *Travarić, Travarević, Travančić, Travičić, Travljanin, Travenščak, Travnici, Travnikar*, itd.

13.3.4. *Ječam* (*Hordeum*), *Proso* (*Panicum*), i *pšenica* (*Triticum*) praslavenske su kulturne biljke i njihovi nazivi su samostalne praslavenske kreacije iz indoevropskoga¹⁰⁹.

13.3.4.1. Prezimena s osnovama *ječam, jačmen* zastupljena su u središnjoj Hrvatskoj: *Ječmenak, Ječmenica, Ječmenik, Ječminek, Ječmenjak; Jačmenjak, Jačmenović, Jačmenica*.

Prezimena *Arpad, Arpadžić, Arpađić* (Županja, Sl. Brod, Slav. Požega) možemo tumačiti samo etimološki (< mađ. *árpo* "ječam"), jer mađarski fitonim

105 Za etim. v. Skok 1,604 s. v. grah.

106 Etim. v. Skok 3,129 s. v. repa.

107 Etim. v. Skok 2,468 s. v. mrkva.

108 V. Skok 3,494 s. v. trava.

109 V. Skok 1,766 s. v. ječam; 3,52 s. v. proso; 2,586 s. v. pahnuti.

nije kod nas u uporabi, već su ta prezimena iz kraja mađarskog jezičnog utjecaja.

13.3.4.2. *Proso* je, za razliku od *žita*, isključivo slavenski naziv za "žito". Arapski izvori 9. i 10. st. navode da je proso najvažniji slavenski poljoprivredni produkt¹¹⁰. Prezimena s tom osnovom potvrđena su u Istri: *Prosen*, *Prosenek*; u Sisku: *Prosenek* i u Pakracu: *Prosenec*.

Drugi naziv za ječam *jagle*, *jagli*¹¹¹, potvrđen je u prezimenu *Jagličić* (za Slavoniju, Jastrebarsko, Novu Gradišku i Glinu).

13.3.4.3. Nazivi *pšenica* i varijanta *šenica* pojavljuju se u prezimenima: *Pšenička*, *Pšeničnik*, *Pšeničnjak*; *Šeničnjak*, *Šeničanin* koja su zastupljena u središnjoj Hrvatskoj i Slavoniji.

13.3.5. Prezimena izvedena iz naziva *žito*¹¹² (hiperonim za više vrsta) zastupljena su uglavnom u središnjoj Hrvatskoj i Kvarneru: *Žitanović*, *Žitinić*, *Žitnik*, *Žitnikova*, *Žitnja*, *Žitnjak*.

13.3.6. *Zob*, naziv za *Avena sativa*, ustaljen je u zapadnim, dok je *ovas* karakterističan za istočne krajeve. Tako imamo prezimena u središnjoj Hrvatskoj i Slavoniji: *Zobar*¹¹³, *Zobarić*, *Zobec*, *Zobel*, *Zobenica*, *Zobić*, *Zobović*, dok je neizvedeno prezime *Ovas* potvrđeno u krajevima naseljenim Srbima (Petrinja, Pakrac).

13.3.7. *Trst*, *trstika*, nazivi su za biljku donešenu s istoka (*Arundo donax*) koja se uzgaja za razne industrijske potrebe, zastupljena je u prezimenima središnje Hrvatske: *Trstenak*, *Trstenjak*, *Trstenjački*, te u složenom prezimenu *Trstoglavac*.

13.3.8. Sveslavenske posuđenice *konoplja* (*Cannabis sativa*), iz vulgarnog latiniteta, i *hmelj* (*Humulus lupulus*), iz istočnih jezika, neriješena postanja¹¹⁴, zastupljene su u ovim prezimenima: *Konoplak*, *Konopljak*, *Konoplić*, *Konopljić*; *Hmeljak*, *Hmeljina*, *Hmeljaš*, *Hmelina*, *Hmelar*, *Hmelaš*, *Hmelih*, *Hmelin*.

13.3.9. *Riža*, naziv za vrlo cijenjenu prehrambenu biljku azijskog podrijetla, *Oryza sativa*, u naš je jezik preuzet iz njemačkog *Reis*¹¹⁵. Što se tiče osnove koja je u *riža* ne može se sa sigurnošću tvrditi da se ona nalazi u prezimenima na *Riž-* (*Rižan*, *Riženko*, *Rižer*, *Rižmar*, *Rižmarić*, *Rižner*, *Rižnik*), jer ona mogu biti nastala i iz homofone osnove s drugim semantizmom.

110 V. Skok l.c.

111 izveden iz prasl. osnove koja se u izvedenicama unakrstila s *igla* i *jagoda*, v. Skok 1,746 s. v. *jagla*.

112 Etim. v. Skok 3,681 s. v. *žito*.

113 Dakako, u osnovi je vjerojatan i leksem *zobati* "manducare bacas", istoga postanja kao i fitonim. V. Skok 3,659 s. v. *zobati*.

114 V. Skok 2,30 s. v. *kanap*; 1,674 s. v. *hmelj*.

115 V. Skok 1,43 s. v. *angriz*.

13.3.10. Nazivi za “pamuk” u našim su krajevima dvojaki i još uvijek nedovoljno razjašnjeni¹¹⁶. U književnom je jeziku preuzet balkanski turcizam *pamuk*¹¹⁷, dok na obalnom pojasu postoje isključivo refleksi *bumbak*, *bombak*... Ta je dvojakost vidljiva u prezimenima i njihovoj geografskoj distribuciji: *Pamučar* (Velika glava), *Pamukčev* (Jastrebarsko), *Pamuković* (Drniš, Korčula, Zagreb), *Pamuklić* (Sl.Požega); *Bumbak*, *Bumbaković* (Šibenik, Split, Rijeka).

14. U posljednjoj grupi **gljive i ostalo raslinje** navest ćemo neka neizvedena prezimena koja se temelje na hiperonimskom nazivu *gljiva*, ali u deminutiviziranom liku *Gljivica* i na nazivima za dvije vrste jestivih gljiva: *Boletus Vrganj* i *Hydnum repandum: Prosenjak*¹¹⁸.

14.1. I nakraju, spomenut ćemo još neka prezimena koja se temelje na nazivu za *Foeniculum marinum*, vrstu morske trave, koja se u narodu naziva *batala*, *batalaža*, *batalažina*, što se izvodi iz lat. *BATIS* “Meerfenchel”¹¹⁹. Potvrđen je kao ihtionim *batalaž* i kao toponim *Batala* (dio Gruške luke u Dubrovniku) i *Batalaža*¹²⁰.

Na obalnom pojasu prezime nije sačuvano u neizvedenom obliku, već kao *Batalusa*, u Prvić-luci. Neizvedeno prezime *Batala* potvrđeno je u našem korpusu u Osijeku i Vrbovcu, ali za njegovu vezu s fitonimom ne možemo biti sigurni, jednako kao što tu vezu zbog čestih migracija stanovništva ne možemo ni isključiti.

Zanimljivo je da u spisima dubrovačke kancelarije¹²¹, na dvadesetak mjesta nalazimo dubrovačko prezime *Batalla*, *Batallo*, koje se temelji na gore spomenutom fitonimu.

15. Zaključujući možemo ustvrditi:

1. da je fitonimijska sastavnica u hrvatskim prezimenima znatno zastupljena, i to u neizvedenom, i, znatno više, u izvedenim likovima;

2. u tako tvorenim prezimenima očituju se, kako se moglo i očekivati dijalekatni likovi fitonima, osnove i formanti, koji se, zbog migracija stanovništva, šire po čitavoj zemlji. To isto vrijedi i za aloglotske osnove i formante u prezimenima, pa se zbog toga ne može govoriti o podudaranjima romanskih osnova s Dalmacijom ili germanskih sa sjevernom Hrvatskom. U tome je temeljna razlika u distribuciji između prezimena i toponima (pa i samih fitonima), jer su ovi potonji vezani uz tlo.

116 V. Skok 1,235 s. v. *bumbak*; V. Vinja, *Čakavska rič* XV, 1,1987, str. 34–5.

117 Škaljić 509.

118 Ostala izvedena prezimena s osnovom *prosen*– mogu biti i druge motivacije.

119 V. Vinja, *SRAZ* 7,1959,19, i opširnije *Čakavska rič* 1985,1, 73–76.

120 V. Skok, *Slavenstvo i romanstvo* 1,108, bez naznake postanja.

121 V. MhRag, *Index nominum* str. 382.

3. s obzirom na afektivni naboj, prezimena izvedena iz naziva za biljke razlikuju se *a)* od nadimaka i *b)* od prezimena izvedenih od zoonima.

U prvom je slučaju afektivna ispunjenost znatna, jer nadimak redovito nastaje iz potrebe za razlikovanjem nosilaca istog prezimena, ali, možda i više, iz želje za što izraženijim stilističkim sadržajem. Zbog svoje administrativne upotrebe, afektivni naboj iz prezimena nestaje.

Kad je riječ o razlici prema prezimenima izvedenima iz zoonima, lako je vidjeti da se osnove u "fitonimskim" prezimenima veoma rijetko podaju metaforičkoj afektivnoj uporabi (primjerice *bukva* za "glupost"), dok zoonimske osnove neusporedivo češće služe upravo toj svrsi. To nam opravdava tvrdnju da se nazivi za biljke, baš zato što nose manje afektivnog naboja, tj. zato što su stilistički neutralni, bolje podaju za tvorbu prezimena, kojima takva neutralnost odgovara, dok su zoonimi i njihove izvedenice neusporedivo češći kod nadimaka, jer ovi upravo traže što jači stilistički naboj.

KAZALO PREZIMENA

Amula	12.1.3.	Boziković	10.2.
Amula	12.1.7.	Brest	9.4.
Amulić	12.1.7.	Brestak	9.7.
Aranza	12.1.14.	Brestić	9.7.
Armelin	12.1.6.	Brestovac	9.8.
Armelin	12.1.3.	Brestovečki	9.8.
Armellini	12.1.6.	Breza	9.4.
Arpađić	13.3.4.1.	Brezac	9.7.
Arpad	13.3.4.1.	Brezak	9.7.
Arpađić	13.3.4.1.	Brezar	9.9.
		Brezarić	9.9.
Bažulić	12.2.3.7.	Brezec	9.7.
Bažulj	12.2.3.7.	Brezek	9.7.
Bajamić	12.1.4.	Brezić	9.7.
Batala	14.1.	Brezičević	9.8.
Batalla	14.1.	Brezovšček	9.8.
Batallo	14.1.	Brezovšek	9.8.
Batalusa	14.1.	Brezovac	9.3.
Bazika	10.3.	Brezovac	9.8.
Bazika	10.2.	Brezovec	9.8.
Bazikić	10.2.	Brezović	9.8.
Bezdek	10.2.	Brezovjak	9.8.
Bezdi	10.2.	Brizar	9.9.
Bezek	10.2.	Bumbak	3.3.10.
Biber	12.2.2.	Bumbaković	13.3.10.
Biberčić	12.2.3.9.	Buzga	10.2.
Biberica	12.2.3.9.	Buzgo	10.2.
Biberina	12.2.3.9.	Buzgov	10.2.
Biberović	12.2.3.9.	Bzik	10.2.
Biberski	12.2.3.9.		
Bor	9.4.	Cavoli	12.2.3.1.
Borovica	12.1.3.	Cer	9.4.
Borovička	12.1.17.	Ceranović	9.8.
Bosiljak	11.1.2.	Cerar	9.9.
Bosiljčić	11.1.10.	Cerčić	9.7.
Bosiljevac	11.1.10.	Cerjan	9.8.
Bosiljević	11.1.10.	Cerovac	9.8.
Bozac	10.2.	Cerovčec	9.8.
Bozak	10.2.	Cerovec	9.8.
Bozić	10.2.	Cerović	9.8.

Cerovski	9.8.	Drnasin	10.4.
Cerovšek	9.8.	Drnasina	10.4.
Cmiljanić	11.1.10.	Drnazin	10.4.
Čafranko	11.1.11.	Drneš	10.4.
Čafrun	11.1.11.	Drnetić	10.4.
Češnjak	12.2.2; 12.2.4.5.	Drnić	10.4.
Češnjakov	12.2.4.5.	Drnošek	10.4.
Čič	12.2.2.	Drnovac	10.4.
Čičak	11.2.2.	Drnovšek	10.4.
Čička	11.2.5.	Dubac	9.4;9.7.
Čičko	11.2.5.	Dubak	9.7.
Čičković	11.2.5.	Dubec	9.7.
Čić	12.2.3.2.	Dubić	9.7.
Čićerić	12.2.3.2.	Dunja	12.1.3.
Črešnar	12.1.11.	Dunjak	12.1.17.
Črešnik	12.1.11.	Dunjević	12.1.1; 12.1.17.
Črešnjar	12.1.11.	Dunjić	12.1.1; 12.1.17.
Črešnjavec	12.1.11.	Dunjko	12.1.17.
Črešnjek	12.1.11.	Džafraan	11.1.11.
Dinjar	12.1.5.	Đurđević	11.3.7.
Dorn	11.2.3.	Đurđić	11.3.7.
Dorner	11.2.3.	Fažo	12.2.3.7.
Dornik	11.2.3.	Fažol	12.2.2.
Drač	11.2.2.	Fažoli	12.2.3.7.
Drača	11.2.2.	Fažolj	12.2.3.7.
Dren	10.3.	Fasoli	12.2.3.7.
Drenček	10.6.	Fijola	11.3.2;
Drenčević	10.6.		11.3.4.
Drenčić	10.6.	Fijolić	11.3.4.
Drenek	10.6.	Fiola	11.3.4.
Drenić	10.6.	Fiolić	11.3.4.
Drenković	10.6.	Fizulić	12.2.3.7.
Drimovac	11.1.2.	Fizuleta	12.2.3.7.
Drinčić	10.6.	Fizuleti	12.2.3.7.
Drinić	10.6.	Fizuletić	12.2.3.7.
Drinković	10.5.	Fizulić	12.2.3.7.
Drinković	10.6.	Fragulić	12.1.13.
Drinovac	10.6.	Gabrovšek	9.8.
Drinski	10.6.		
Drnas	10.4.		

N. VAJS, FITONIMIJSKA SASTAVNICA U HRVATSKIM PREZIMENIMA

Gabrovec	9.5;9.8.	Grešta	12.1.8.
Garofolo	11.3.2; 11.3.4.	Hmelar	13.3.8.
Garofulić	11.3.4.	Hmelaš	13.3.8.
Gljivica	14.	Hmelik	13.3.8.
Glog	10.3.	Hmelin	13.3.8.
Glogić	10.6.	Hmelina	13.3.8.
Glogoški	10.6.	Hmelj	13.3.2.
Glogovac	10.6.	Hmeljaš	13.3.8.
Glogovec	10.6.	Hmeljak	13.3.8.
Glogović	10.6.	Hmeljina	13.3.8.
Glogovski	10.6.	Hrast	9.4.
Glogovšek	10.6.	Hrastar	9.9.
Grašak	12.2.2.	Hrastić	9.7.
Grašar	12.2.4.2.	Hrastovac	9.8.
Grašek	12.2.2; 12.2.4.2.	Hrastovec	9.8.
Grašević	12.2.4.2.	Hrastovski	9.8.
Graško	12.2.4.2.	Hrastovščak	9.8.
Grašković	12.2.4.2.	Hrašćanec	9.8.
Graškovnjak	12.2.4.2.	Hren	12.2.2.
Grašovec	12.2.4.2.	Hrenar	12.2.4.1.
Grabar	9.4.	Hrenek	12.2.4.1.
Grabarac	9.7.	Hrenić	12.2.4.1.
Grabarec	9.7.	Hrenko	12.2.4.1.
Grabarić	9.7.	Hrenković	12.2.4.1.
Grabek	9.7.	Hrenovac	12.2.4.1.
Grabar	9.4.	Hrenovec	12.2.4.1.
Grabovac	9.8.	Hrenović	12.2.4.1.
Grabovec	9.8.	Hrenjak	12.2.4.1.
Grabović	9.8.	Hruščak	12.1.16.
Grabovov	9.8.	Hruška	12.1.3.
Grah	12.2.2.	Hruškač	12.1.16.
Grahek	12.2.3.8.	Hruškar	12.1.16.
Grahić	12.2.3.8.	Hruškovec	12.1.16.
Graho	12.2.3.8.	Hrušković	12.1.16.
Grahov	12.2.3.8.	Iris	11.3.2.
Grahovac	12.2.3.8.	Ivančević	11.3.7.
Grahovar	12.2.3.8.	Ivančić	11.3.7.
Grahovec	12.2.3.8.		
Graovac	12.2.3.8.	Jačmenica	13.3.4.1.
Graovec	12.2.3.8.	Jačmenjak	13.3.4.1.

Jačmenović	13.3.4.1.	Kaloš	11.3.2.
Jablan	9.4.	Kaloši	11.3.5.
Jablanovec	9.8.	Kalošić	11.3.5.
Jaboka	12.1.3.	Kapuli	12.2.3.5.
Jabučanin'	12.1.17.	Kapulica	12.2.2; 12.2.3.5.
Jabučar	12.1.17.	Kapulika	12.2.3.5.
Jabuka	12.1.3.	Kapulin	12.2.3.5.
Jagličić	13.3.4.2.	Kapus	12.2.2.
Jagoda	12.1.3.	Kapusinac	12.2.3.11.
Jagodanović	12.1.13.	Kapusović	12.2.3.11.
Jagodar	12.1.13.	Kapusta	12.2.3.11.
Jagodić	12.1.1.	Kapustić	12.2.3.11.
Jagodin	12.1.13.	Kastanjevac	9.7.
Jagodina	12.1.13.	Kastenjevec	9.7.
Jagodnik	12.1.13.	Klen	9.4.
Javor	9.4.	Klenak	9.7.
Javorčić	9.7.	Klenar	9.9.
Javorek	9.7.	Klenovščak	9.8.
Javorević	9.8.	Klenovšek	9.8.
Javorović	9.8.	Klenovar	9.9.
Javorski	9.8.	Klenović	9.8.
Javorščak	9.8.	Klenovski	9.8.
Ječmenak	13.3.4.1.	Konoplak	13.3.8.
Ječmenica	13.3.4.1.	Konoplić	13.3.8.
Ječmenik	13.3.4.1.	Konopljak	13.3.8.
Ječmenjak	13.3.4.1.	Konopljić	13.3.8.
Ječminek	13.3.4.1.	Kopriva	11.1.2.
Jegrišnik	12.1.8.	Koprivanac	11.1.10.
Jelša	9.4.	Koprivanec	11.1.10.
Jelšek	9.7.	Koprivčanec	11.1.10.
Jelovčan	9.8.	Koprivčević	11.1.10.
Jelovečki	9.8.	Koprivec	11.1.10.
Jelovšek	9.8.	Koprivica	11.1.10.
Jorgovanović	11.3.8.	Koprivić	11.1.10.
		Koprivnić	11.1.10.
Kalin(a)	10.3.	Koprivnik	11.1.10.
Kalinić	10.6.	Koprivnjak	11.1.9.
Kalinovčić	10.6.	Koprivšek	11.1.10.
Kalinović	10.6.	Kostajnshek	9.8.
Kalinski	10.6.	Kostanjčar	9.9.
Kaloper	11.1.2.	Kostanjski	9.8.
Kaloperović	11.1.10.	Kren	12.2.4.1.

N. VAJS, FITONIMIJSKA SASTAVNICA U HRVATSKIM PREZIMENIMA

Krenar	12.2.4.1.	Lozanov	12.1.18.
Krenarević	12.2.4.1.	Lozica	12.1.18.
Kriše	12.1.11.	Lozić	12.1.18.
Krišić	12.1.11.	Lozina	12.1.18.
Krišnjak	12.1.11.	Lozinjak	12.1.18.
Kruševar	12.1.16.	Lozo	12.1.18.
Kruška	12.1.3.	Lozovina	12.1.18.
Krušković	12.1.16.	Ložušić	12.1.18.
Kruškovnjak	12.1.16.		
Krušvar	12.1.16	Ljilja	11.3.5.
Kukolj	11.2.2.	Ljiljan	11.3.2.
Kukolja	11.2.5.	Ljiljanić	11.3.5.
Kukoljan	11.2.5.	Ljubica	11.3.2.
Kukoljek	11.2.5.	Ljubičić	11.3.4.
Kumar	12.2.2; 12.2.3.6.		
Kumarić	12.2.3.6.	Malina	12.1.3.
Kumin	11.1.2.	Malinac	12.1.1; 12.1.17.
Kuminec	11.1.10.	Malinec	12.1.17.
Kupina	12.1.3.	Mandolić	12.1.4.
Kupinić	12.1.1; 12.1.17.	Margaretić	11.3.7.
Kupinski	12.1.17.	Margaritić	11.3.7.
		Mažuran	11.1.5.
Ladogna	12.1.3; 12.1.9.	Mažurana	11.1.2;
Lapuh	11.2.2.		11.1.5.
Lattuga	12.2.3.13.	Mažuranić	11.1.5.
Lepušić	11.2.5.	Milisa	11.1.2; 11.1.7.
Lipa	9.4.	Miliša	11.1.2; 11.1.7.
Lipac	9.7.	Milišić	11.1.7.
Lipovac	9.8.	Mindoljević	12.1.4.
Lipovčan	9.8.	Mindulić	12.1.4.
Lipovec	9.3;9.8.	Mirta	10.3.
Lipović	9.8.	Moskatelo	12.1.12.
Lipovšćan	9.8.	Mrčela	10.1.2.
Lipovšek	9.8.	Mrčelić	10.1.2.
Loboda	11.2.2.	Mrčević	10.1.2.
Lopuh	11.2.2.	Mrčica	10.1.2.
Lopušanski	11.2.5.	Mrčić	10.1.2.
Lopušić	11.2.5.	Mrkva	12.2.2.
Lozan	12.1.18.	Mrkvar	12.2.4.4.
Lozani	12.1.18.	Mrkvička	12.2.4.4.
Lozanić	12.1.18.	Mrkvoj	12.2.4.4.4
Lozanković	12.1.18.	Muškat	12.1.12.

Muškat	12.1.3.	Palma	9.4.
Muškateli	12.1.12.	Palmar	9.9.
Muškatelo	12.1.12.	Palmić	9.7.
Muškatilo	12.1.12.	Pamučar	13.3.10.
Muškatović	12.1.12.	Pamukčev	13.3.10.
		Pamuklić	13.3.10.
Naranča	12.1.3.	Pamuković	13.3.10.
Narančić	12.1.14.	Papar	12.2.2.
Naranda	12.1.3.	Paparić	12.2.3.9.
Narandić	12.1.1;	Papratović	11.1.10.
Narcizo	11.3.2.	Paprica	11.1.2.
Nespolo	12.1.15.	Paprika	12.2.2.
Neven	11.3.2.	Pažul	12.2.3.7.
Nevendić	11.3.5.	Pažulinec	12.2.3.7.
Nogarotto	12.1.10.	Pažulj	12.2.3.7.
		Pažuljić	12.2.3.7.
Ogresta	12.1.3; 12.1.8.	Pegan	11.1.2; 11.1.6.
Ogrestić	12.1.8.	Peršin	12.2.2; 12.2.3.4.
Ogurek	12.2.3.6.	Peršinec	12.2.3.4.
Oliva	9.4.	Peršinović	12.2.3.4.
Oliverić	9.7.	Perun	11.3.7.
Orak	12.1.3.	Peruničić	11.3.7.
Orak	12.1.16.	Perunski	11.3.7.
Oras	12.1.3.	Petrušin	12.2.3.4.
Oras	12.1.16.	Petrušin	12.2.2.
Orašćan	12.1.16.	Piper	12.2.2.
Orašić	12.1.16.	Piperac	12.2.3.9.
Orašinović	12.1.16.	Piperković	12.2.3.9.
Orehov	12.1.16.	Pipunić	12.1.5.
Orehovac	12.1.16.	Poper	12.2.2; 12.2.3.9.
Orehović	12.1.16.	Prase	12.2.3.3.
Orešan	12.1.16.	Prosen	13.3.4.2.
Orešanin	12.1.16.	Prosenak	13.3.4.2.
Orešar	12.1.16.	Prosenc	13.3.4.2.
Orešec	12.1.16.	Prosenek	13.3.4.2.
Orešić	12.1.16.	Prosenjak	14.
Orešković	12.1.16.	Proso	13.3.2.
Orešnik	12.1.16.	Pšenica	13.3.2.
Orihovac	12.1.16.	Pšenička	13.3.4.3.
Orihović	12.1.16.	Pšeničnik	13.3.4.3.
Ovas	13.3.6.	Pšeničnjak	13.3.4.3.

N. VAJS, FITONIMLJSKA SASTAVNICA U HRVATSKIM PREZIMENIMA

Ren	12.2.4.1.	Ružak	11.3.3.
Renac	12.2.4.1.	Ružanić	11.3.3.
Renić	12.2.4.1.	Ružar	11.3.3.
Renko	12.2.4.1.	Ružek	11.3.3.
Repa	12.2.2.	Ružička	11.3.3.
Repinac	12.2.4.3.	Ružičić	11.3.3.
Repinc	12.2.4.3.	Ružmarinović1	1.1.10.
Repinec	12.2.4.3.	Safran	11.1.2.
Repnik	12.2.4.3.	Salata	12.2.2.
Repnjak	12.2.4.3.	Salata	12.2.3.12.
Rižan	13.3.9.	Salatić	12.2.3.12.
Riženko	13.3.9.	Salatko	12.2.3.12.
Rižer	13.3.9.	Sambunjak	10.2.
Rižmar	13.3.9.	Siračić	11.2.4.
Rižmarić	13.3.9.	Sirak	11.2.2.
Rižner	13.3.9.	Siraković	11.2.4.
Rižnik	13.3.9.	Sjerak	11.2.2.
Rogoz	11.2.2.	Sjerak	11.2.4.
Rogoznica	11.2.5.	Sjergović	11.2.4.
Rose	11.3.2.	Sjerković	11.2.4.
Rosenbaum	11.3.3.	Sliva	12.1.3.
Rosenberg	11.3.3.	Slivac	12.1.16.
Rosenfeld	11.3.3.	Slivar	12.1.16.
Rosenkraus	11.3.3.	Slivarić	12.1.16.
Rosenzweig	11.3.3.	Slivo	12.1.16.
Rozmajer	11.3.3.	Smiljanec	11.1.10.
Rozman	11.3.3.	Smiljanić	11.1.10.
Rozmanić	11.3.3.	Smiljanović	11.1.10.
Rozncvet	11.3.3.	Smokavić	12.1.17.
Rozner	11.3.3.	Smoković	12.1.17.
Roža	11.3.2.	Smokvina	12.1.17.
Rožac	11.3.3.	Smrčak	9.7.
Rožanek	11.3.3.	Smrčković	9.8.
Rožanić	11.3.3.	Smrčnjak	9.8.
Rožetić	11.3.3.	Smreka	9.4.
Rožić	11.3.3.	Smrekar	9.9.
Ruška	12.1.3.	Smrkar	9.9.
Ruškar	12.1.16.	Smršak	9.7.
Ruškovački	12.1.16.	Smršek	9.7.
Ruškovec	12.1.16.	Sorgić	11.2.4.
Rušković	12.1.16.	Sorgo	11.2.4.
Ruža	11.3.2.		

Sorkočević	11.2.4.	Topolščak	9.8.
Sparožić	11.1.4.	Topolšek	9.8.
Spinčić	11.2.3.	Topoljnjak	9.8.
Spina	11.2.3.	Trandafilović	11.3.6.
Spinelli	11.2.3.	Trandifilović	11.3.6.
Šafran	11.1.2.	Travan	13.3.3.
Šafranek	11.1.10.	Travančić	13.3.3.
Šafranić	11.1.10.	Travarević	13.3.3.
Šafranko	11.1.11.	Travarić	13.3.3.
Šafranović	11.1.10.	Travaš	13.3.3.
Šafranjanj	11.1.11.	Travašić	13.3.3.
Šafranjević	11.1.10.	Travčić	13.3.3.
Šafranjo	11.1.11.	Travenščak	13.3.3.
Šeničanin	13.3.4.3.	Travica	13.3.3.
Šeničnjak	13.3.4.3.	Travičić	13.3.3.
Šenica	13.3.2.	Travljanin	13.3.3.
Šip(ak)	10.3.	Travnić	13.3.3.
Šipak	10.6.	Travnikar	13.3.3.
Šipec	10.6.	Treslić	12.1.18.
Šipić	10.6.	Trešnjak	12.1.11.
Šipkić	10.6.	Trešnjar	12.1.11.
Šipković	10.6.	Trešnjek	12.1.11.
Šlivar	12.1.16.	Trn	11.2.2.
Šljiva	12.1.3.	Trnak	11.2.3.
Šljivac	12.1.16.	Trnar	11.2.3.
Šljivarić	12.1.16.	Trnavec	11.2.3.
Šljivec	12.1.16.	Trnčević	11.2.3.
Šljivić	12.1.16.	Trnčić	11.2.3.
Šljivo	12.1.16.	Trnina	11.2.2.
Šparožić	11.1.4.	Trninić	11.2.3.
Šurlin	11.1.8.	Trninović	11.2.3.
Šurlina	11.1.8.	Trnka	11.2.3.
Tisovec	10.6.	Trnovac	11.2.3.
Topol	9.4.	Trnovec	11.2.3.
Topolak	9.7.	Trnski	11.2.3.
Topolić	9.7.	Troskot	11.2.2.
Topolovac	9.8.	Trputac	11.1.2.
Topolovec	9.8.	Trputeć	11.1.2.
Topolović	9.8.	Trs	12.1.3.
Topolovski	9.8.	Trsaj	12.1.18.
		Trstenak	13.3.7.
		Trstenjački	13.3.7.

N. VAJS, FITONIMIJSKA SASTAVNICA U HRVATSKIM PREZIMENIMA

Trstenjak	13.3.7.	Zafranović	11.1.11.
Trstoglavec	13.3.7.	Zefran	11.1.11.
Trsun	12.1.18.	Zob	13.3.2.
		Zobar	13.3.6.
Vijola	11.3.2; 11.3.4.	Zobarić	13.3.6.
Vijolić	11.3.4.	Zobec	13.3.6.
Violić	11.3.4.	Zobel	13.3.6.
Višnar	12.1.17.	Zobenica	13.3.6.
Višnjar	12.1.17.	Zobić	13.3.6.
Višnjarić	12.1.17.	Zobović	13.3.6.
Višnjevac	12.1.17.	Zuccon	12.2.3.10.
Višnjević	12.1.17.	Zucon	12.2.3.10.
Višnjica	12.1.17.	Zuzul	10.1.1.
Višnjić	12.1.1.	Zuzulić	10.1.1.
Višnjović	12.1.17.	Zuzzolich	10.1.1.
Vrba	9.4.		
Vrbac	9.7.	Žafaranić	11.1.10.
Vrbančević	9.8.	Žitanović	13.3.5.
Vrbanek	9.8.	Žitinić	13.3.5.
Vrbanović	9.8.	Žitnik	13.3.5.
Vrbec	9.7.	Žitnikova	13.3.5.
Vrbek	9.7.	Žitnja	13.3.5.
Vrbić	9.7.	Žitnjak	13.3.5.
Vrbinac	9.3;9.8.	Žužul	10.1.1.
Vrbinec	9.3.		
Vrbljanin	9.8.		
Vrbovac	9.8.		
Vrbovec	9.8.		
Vrbovčan	9.8.		
Vrbovšek	9.8.		
Vrganj	14.		
Vugoršek	12.2.3.6.		
Vugorek	12.2.3.6.		
Vugrač	12.2.3.6.		
Vugrek	12.2.3.6.		
Zafarano	11.1.11		
Zaforanić	11.1.11.		
Zafran	11.1.11.		
Zafran	11.1.2.		
Zafranić	11.1.10.		
Zafranović	11.1.10.		

LITERATURA

- AR *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, JAZU I – XXIII, Zagreb 1880–1976.
- Bezljaj F. Bezljaj, *Etimološki slovar slovenskega jezika*, I – II (A–J, K–O), Ljubljana 1977–1982.
- Boerio G. Boerio, *Dizionario del dialetto veneziano*, 3.ed., Venezia 1867.
- DEI C. Battisti – G. Alessio, *Dizionario etimologico italiano*, I–V, Firenze 1948–1957.
- KR *Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*, JAZU i Zavod za jezik IFF, Zagreb sv. 1–5, A – lazno (i dalje).
- MhRag Monumenta historica Ragusina, *Spisi dubrovačke kancelarije (Zapisi notara Tomazina de Savere 1282–1284)* knjiga II, (prepisao i priredio Josip Lučić), JAZU Zagreb 1984.
- REW W. Meyer-Lübke, *Romanisches Etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg 1935.
- Simonović D. Simonović, *Botanički rečnik. Imena biljaka*, Beograd 1959.
- Skok P. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–IV, Zagreb 1971–1974.
- SRAZ *Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia* (od 5. knjige *Studia Romanica Zagrabiensia*), Zagreb 1956 i d.
- Šimundić M. Šimundić, *Rječnik osobnih imena*, Zagreb 1988.
- Šulek B. Šulek, *Jugoslavenski imenik bilja*, Zagreb 1879.
- Škaljić Abdulah Škaljić, *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*, Sarajevo 1966.
- ZfrPh *Zeitschrift für romanische Philologie*, Halle (Saale), a zatim Tübingen 1877. i d.

Résumé

LA COMPOSANTE PHYTONYMIQUE DANS LES NOMS DE FAMILLE CROATES

Dans la contribution sont passés en revue les noms de famille de la population de Croatie dérivés des noms de plantes. L'examen anthroponymique est basé sur le Leksik prezimena SR Hrvatske (Lexique des noms de famille de la République de Croatie) paru en 1976 selon le recensement de 1948.

Les anthroponymes reflètent assez fidèlement la distribution géographique des phytonymes qui peuvent revêtir pour la même espèce deux ou plusieurs formes synonymiques selon l'influence linguistique subie dans les endroits concernés. On a pris en considération – afin de montrer le parallélisme synonymique et la diversité des influences exercées par les langues environnantes – les sources historiques ragusaines du XIIIe siècle.

Le corpus embrasse environ 900 noms de familles ayant pour base les dénominations de presque 90 espèces de plantes.